

Уманський національний університет садівництва
Факультет лісового і садово-паркового господарства
Кафедра садово-паркового господарства

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ДЕНДРОЛОГІЯ (ДЕКОРАТИВНА)» Галузь знань: 20 «Аграрні науки і продовольство» Спеціальність: 206 «Садово-паркове господарство» Освітня програма - «Садово-паркове господарство»
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Компонент освітньої програми: обов'язковий	обов'язковий
Кількість кредитів ECTS /загальна кількість годин	5,5 кредитів /165 годин
Семестр	4
Форма контролю	екзамен
Мова викладання	українська
Профайл викладача	Вітенко Володимир Анатолійович Посада: професор кафедри садово-паркового господарства Науковий ступінь: доктор с.-г. наук E-mail: uman.vitenko@ukr.net https://orcid.org/0000-0001-5762-9238 Зв'язок з викладачем: +380973968023
Опис дисципліни	На вивчення дисципліни для денної форми навчання виділено 165 академічних годин (5,5 кредитів ECTS), у т. ч. аудиторних — 82 години (лекції – 34, практичні заняття – 48), самостійна робота студентів – 83 годин
Передумови для вивчення дисципліни	Передують вивченню дисципліни наступні курси: комп'ютерне проектування СПО, квітникарство, ботаніка, селекція та генетика декоративних рослин, тощо..
Мета вивчення дисципліни	Дисципліни «Дендрологія (декоративна)» вивчити систематику деревних декоративних рослин, проводити якісний підбір рослинного асортименту для створення багаторічних, декоративних насаджень.
Формат дисципліни	Для денної форми навчання - очний із використанням навчальної платформи для дистанційного навчання MOODLE. За необхідності (індивідуальний графік, дистанційна форма навчання та ін.) — змішане навчання з використанням навчальної платформи Moodle, сервісів ZOOM, Google Meet, мобільних додатків.
Компетентності відповідно до Стандарту вищої освіти та ОПП	ЗК.2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

	<p>ЗК.4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК.7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК.8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК.10. Прагнення до збереження навколишнього середовища.</p> <p>ЗК.11. Навички здійснення безпечної діяльності.</p> <p>ЗК.12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК.13. Уміння планувати та організовувати свою професійну діяльність.</p> <p>ЗК.14. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p>
	<p>СК.1. Здатність застосовувати знання зі спеціалізованих підрозділів науки (екології, ботаніки, дендрології, фізіології рослин, генетики та селекції декоративних рослин, ґрунтознавства міських екосистем, агротехніки вирощування декоративних рослин, проектування, формування та експлуатації компонентів садово-паркових об'єктів, захисту декоративних рослин від шкідників та хвороб, механізації садово-паркових робіт тощо).</p> <p>СК.3. Здатність проектувати, створювати й експлуатувати об'єкти садово-паркового господарства.</p> <p>СК.6. Здатність оцінювати, інтерпретувати та синтезувати теоретичну інформацію і практичні, виробничі й дослідні дані у галузі садово-паркового господарства.</p> <p>СК.7. Здатність проектувати, створювати та експлуатувати компоненти рослинних угруповань на об'єктах садово-паркового господарства.</p> <p>СК.9. Здатність формувати композиційні ансамблі об'єктів садово-паркового господарства.</p> <p>СК.10. Здатність проводити інвентаризацію зелених насаджень.</p> <p>СК.11. Здатність зберігати та охороняти біологічне різноманіття на об'єктах садово-паркового господарства, підвищувати їх екологічний потенціал.</p> <p>СК.12. Здатність розробляти концептуальні та інноваційні проектні рішення з планування комплексних зелених зон міста, об'єктів ландшафтної архітектури та дизайну зовнішнього середовища.</p> <p>СК. 13. Здатність проектувати, формувати та експлуатувати фітосередовище закритого простору.</p>
<p>Програмні результати навчання відповідно до Стандарту вищої освіти та ОПП</p>	<p>ПРН 2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.</p> <p>ПРН 3. Проводити літературний пошук українською та іноземними мовами і аналізувати отриману інформацію.</p> <p>ПРН 4. Володіти професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення садово-паркового господарства.</p> <p>ПРН 9. Проектувати та організовувати заходи із вирощування садивного матеріалу декоративних деревних рослин відкритого і закритого ґрунту та формувати об'єкти садово-паркового господарства відповідно до сучасних наукових методик і вимог замовника.</p> <p>ПРН 12. Планувати ефективно час для отримання необхідних результатів у виробництві.</p> <p>ПРН 13. Результативно працювати у колективі.</p> <p>ПРН 14. Виконувати чітко та якісно професійні завдання, удосконалювати технологію їх виконання та навчати інших.</p> <p>ПРН 15. Організувати результативні та безпечні умови праці.</p> <p>ПРН 16. Співпрацювати з фахівцями інших галузей знань,</p>

	<p>робити фаховий внесок у колективну роботу в рамках комплексних проектів формування об'єктів садово-паркового господарства, що охоплюють різні галузі знань.</p> <p>ПРН 18. Уміти оцінювати ризики варіювання цілей залежно від зовнішніх обставин, уміння, які демонструють майстерність та інновації, необхідні для вирішення складних і непередбачуваних проблем у науковій та професійній діяльності у галузі садово-паркового господарства та під час навчання.</p>
<p>Структура курсу</p>	<p>Модуль 1. Основи систематики деревних рослин. Голонасінні</p> <p>Змістовий модуль 1. Дендрологічна характеристика основних представників класу насінних папоротей, саговникоподібних, бенетитоподібних, гінкгоподібних та родини гнетоподібних</p> <p>Тема 1. Загальна характеристика відділу Голонасінні. Клас саговникоподібні, гінкгоподібні, гнетоподібні (2 год).</p> <p>Тема 2 . Клас Хвойні. Порядок Соснові. Родина Соснові. Рід Ялиця, Ялина, Тсуга, Псевдотсуга, Модрина (2 год.).</p> <p>Тема 3. Клас Хвойні. Порядок Соснові. Родина Соснові. Рід Сосна. Підрід <i>Pinus, Strobus</i> (2 год.).</p> <p>Змістовий модуль 2. Дендрологічна характеристика основних представників видів родин Кипарисові, Таксодієві, Тисові.</p> <p>Тема 4. Родина Кипарисові. Рід Кипарис, Кипарисовик, Туя, Туйовик, Ялівець (2 год.)</p> <p>Тема 5. Родина Таксодієві. Рід Секвоядендрон, Секвоя, Метасеквоя (2 год.).</p> <p>Тема 6. Родина Таксодієві. Рід Криптомерія, Таксодій. Родина Тисові. Рід Тис (2 год.).</p> <p>Модуль 2. Систематика деревних рослин. Покритонасінні</p> <p>Змістовий модуль 3. Дендрологічна характеристика представників Порядків Магнолієцвітих, Ілліцієцвітих, Лавроцвітих, Хвилівниковоцвітих, Жовтецевоцвітих, Багряникоцвітих, Евкоміцієцвітих, Гамамелідових, Самшифоцвітих, Букоцвітих.</p> <p>Тема 7. Загальна характеристика відділу Покритонасінні (2 год.)</p> <p>Тема 8. Родина Магнолієві, Лимонникові, Лаврові, Хвилівникові. (2год.).</p> <p>Тема 9. Родина Жовтецеві, Барбарисові, Півонієві, Лардізабалові. (2 год.).</p> <p>Тема 10. Родина Багряникові, Гамамелідові, латанові, амшитові, Букові (2 год.).</p> <p>Змістовий модуль 4. Дендрологічна характеристика представників Порядків Березоцвітих, Горіхоцвітих, Кропивоцвітих, Актинідієвоцвітих, Вересоцвітих, Чаєцвітих, Тамариксоцвітих, Вербоцвітих, Тимелієцвітих, Мальвоцвітих.</p> <p>Тема 11. Родина Березові, Горіхові, В'язові, Шовковицеві (2 год.).</p> <p>Тема 12. Родина Актинідієві, Вересові, Чаєві, Тамариксові (2 год.).</p> <p>Тема 13. Родина Вербові, Липові, Мальвові, Тимелєєві (2 год.).</p> <p>Змістовий модуль 5. Дендрологічна характеристика представників Порядків Ломикаменовоцвітих, Розоцвітих,</p>

	<p>Миртоцвітих, Бобовоцвітих, Сапіноцвітих, Рутоцвітих, Бруслиноцвітих, Крушиноцвітих, Маслиноцвітими, Черкасоцвітих, Ранникоцвітих.</p> <p>Тема 14. Родина Агрисові, Розові, Бобові, Клокичкові (2 год.).</p> <p>Тема 15. Родина Кленові, Гірकोкаштанові Рутові, Симарубові (2 год.).</p> <p>Тема 16. Родина Гортензієві, Деренові, Аралієві, Жимолостеві, Калинові (2 год.).</p> <p>Тема 17. Родина Бузинові, Маслинокві, Будлеєві, Ранникові, Бігніонієві (2 год.).</p>
Методи навчання	<p>Розкриття навчального матеріалу з візуальним поясненням (пояснювально-ілюстративний метод); дискусійне обговорення проблемних питань (метод проблемного викладення); аналіз ситуації, помилок, колізій, казусів; коментування, оцінка (або самооцінка) дій учасників; метод аналізу і діагностики ситуації (КЕЙС-МЕТОД) та метод мозкового штурму; публічний виступ; Сократів діалог; Подумай – Розкажи другу – Поділись з усіма (Think, Pair, Share); візія майбутнього (visioning and futuring); презентації; есе.</p>
Політика курсу	<p>Середовище в аудиторії — дружнє, творче, відкрите до конструктивної критики.</p> <p>Виконання завдань, передбачених програмою, — з дотриманням строків здачі.</p> <p>Відпрацювання пропущених занять — відповідно до графіку консультацій викладача.</p> <p>Порушення принципів академічної доброчесності — підстава для негативного оцінювання роботи студента.</p> <p>Методи і критерії оцінювання — поточний контроль, модульний контроль, представлення індивідуальних або групових проєктів, написання есе, участь у дискусіях (100 %),</p>
Рекомендовані джерела інформації	<p style="text-align: center;">Базова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Заячук В.Я. Дендрологія. Голонасінні: Навчальний посібник. Львів : ТЗОВ «Фірма Камула». 2005. 176с. 2. Заячук В.Я. Дендрологія. Покритонасінні: Навчальний посібник. Львів : ТЗОВ «Фірма Камула». 2004. 408с. 3. Заячук. В.Я. Дендрологія. Львів: Сполум, 2014. С. 676. 4. Кохно М.А., Гордієнко В.І., Захаренко Г.С. та ін.; за ред. М.А. Кохна, С.І. Кузнецова Дендрофлора України. Дикорослі й культивовані дерева й кущі. Голонасінні: Довідник : НАН України, Нац. бот. сад ім. М.М. Гришка. Київ : Вища школа. 2001. 207 с., іл. 5. Кохно М.А., Пархоменко Л.І., Зарубенко А.У. та ін. Дендрофлора України. Дикорослі й культивовані дерева і кущі. Покритонасінні. Частина I. Довідник. Київ : Фітосоціоцентр. 2002. 448 с., іл. 6. Кохно М.А., Трофименко Н.М., Пархоменко Л.І. та ін. Дендрофлора України. Дикорослі й культивовані дерева і кущі. Покритонасінні. Частина II. Довідник Київ : Фітосоціоцентр. 2005. 716 с. 7. Калініченко О.А. Декоративна дендрологія. Навчальний

посібник. Київ : Вища школа. 2003. 199 с.

Допоміжна

1. Біологічний словник. 2-е вид. Київ : Головна редакція УРЕ. 1986. 680 с.
2. Галактіонов І.І. Декоративні рослини природної флори України. Довідник. Київ : Вища школа. 1977. 325 с.
3. Григора І.М., Шабарова С.І., Алейніков І.М. Ботаніка. Навчальний посібник. Київ : Фітосоціоцентр. 2000. 196 с.
4. Заячук В.Я. Дендрологія: Підручник. Львів : Апріорі. 2008. 656с.
5. Івченко С.І. Цікава дендрологія. Київ : Молодь.1964. 142 с.
6. Кохно М.А., Кузнецов С.І. Методичні рекомендації щодо добору дерев та кущів для інтродукції в Україні. Київ : Фітосоціоцентр, 2005. 48с.
7. Лаптев О.О. Інтродукція та акліматизація рослин з основами озеленення. Київ : Фітосоціоцентр. 2001. 128с.
8. Липа О.Л. Дендрологія з основами акліматизації. Київ : Вища школа. 1977. 224 с.
9. Нечитайло В.А., Кучерява Л.Ф. Ботаніка. Вищі рослини.
10. Червона книга України. Рослинний світ. За ред. Я.П. Дідуха. Київ : Глобалконсалтинг. 2009. 900 с.
11. Шовган А.Д. Дендрологія. Навчальний посібник. Львів : УкрДЛТУ. 2001. 152 с.
12. Bugala W. Drzewa i krzewy. Warszawa : Panstwowe Wydawnictwo Rolnicze i Lesne. 2000. 614 s.
13. Gordon A. Seed Manual for Forest Trees. London : HMSO FC. 1992. 132 p.
14. Mitchell A., Jobling G. Decorative trees for country, town and garden. London : HMSO FC. 1984. 146.
15. Mitchell A. Trees of Britain and Northern Europe. London : HSP. 1994. 420 p.
16. Seneta W., Dolatowski J. Dendrologia. Warszawa : PWN SA. 2003. 559 s.

Інформаційні ресурси

1. Калініченко О. А. Декоративна дендрологія. Навчальний посібник. К.: Вища школа, 2003. 199 с. URL: <https://www.twirpx.com>
2. Germplasm Resources Information Network (GRIN) «Мережа інформації ресурсів зародкової плазми». URL: <https://npgsweb.ars-grin.gov/gringlobal/taxon/taxonomysimple.aspx>
3. Parkinson J. Theatrum Botanicum: The Theater of Plants: Or, An Herball of Large Extent (1640). URL: http://books.google.com.ua/books/about/Theatrum_Botanicum.html?id=pFcfNkN8QGYC&redir_esc=y
4. The Plant List «Список рослин». URL: <http://www.theplantlist>.

	5. Free and open access to biodiversity data. URL: https://www.gbif.org/ 6. The International Plant Names Index. URL: Режим доступа: https://www.ipni.org/ 7. The Plant Database. URL: http://www.conifers.org/